

KALOTÁS ZSOLT FÉNY-KÉPEI

Gyűjtőlencsék

Megszokott kép: hajnali harmat vagy eső utáni vízcseppek a levélen. Alig figyelemre méltó, ezerszer látott, vagy éppenséggel egy haiku fogalmazásra ihlető mozdulatlan esemény. Esemény, mert a mozdulatlanság csak látszat: a napsugár fénysebességgel áramlik át a vízcseppen. A megtörő fényben ott látjuk felnagyítva az egyszikű levél részletét, szállító nyalábjainak átjáró nélküli utcahalózataival, és sűrű tömbben elhelyezett sejt-lakásokkal. Az áttetsző sejtek alatt mintha felsejlenének a légzőnyílások is. A nagyítás mértéke a vízcsepptől függ: a kisebb cseppek domborúbbak, erősebben nagyítanak. Különbözik a levél és a vízcsepp nem szívelik egymást. Éppen emiatt jön létre ez az elkülönülés. Ha megmozdul a levél, a csepp legördül, széttörik, vagy másik levélen újra cseppekké alakul. Igazából legalul, a föld színén, a földben – talajban! –, szóval lenn a mélyben lenne a helye. Ha valamiért nem jut le oda, a napsugár könnyörtelenül felszippanítja a levegőbe. Hogy aztán a következő alkalommal újra vízcseppé formálódhasson...

Eclipse

Egy egész ország nézte lélegzetét visszafojtva a napfogyatkozást, és a teljes elsötétüléskor tapsban, elragadtatott kiáltásokban fejezte ki csodálatát. Furcsa, szokatlan viszonyulás egy természeti jelenséghez. Mégis érthető. Hiszen a látványt tanúként szemlélő túlnyomó többség számára ez olyannyira egyetlen egyszer előforduló esemény, akár a megszületés, vagy a halál. De még ennél is fontosabb, hogy érthető esemény. Így a rettegés, a végítélet-hangulat elmaradt. Csak a kutyák vonítottak a nappali csillagok rövid ideig tartó feljövetelekor. A sötét üveggel védett szemek és objektívek mind-mind a pillanatot várták, amikor a Fény Forrását eltakarja a holdkorong, és csak a nyughatalatlan napfelszín meggyipros kitérései jelzik, hogy szó sincs utolsó pillanatról. Mintha egy sarkítottan megvilágított nemesfém-gyűrű rubinjai csillantak volna fel. A feledhetetlennek hitt látvány emlékét azonban elmossa az idő. Jó, hogy tényszerű pontossággal mégis fel tudjuk idézni, hála a fény-képezésnek. Így érthetjük meg igazán, hogy a sötétség nem a fény hiánya, sokkal inkább a reménysége.

Fénysugarak

Talán egy kora nyári, vagy szeptembervégi délelőtt, valahol valami nagyobb víz közelében, ahol a nyárfák hajnalról hajnalra megmártóznak a friss köd kicsapódó vizében. Később, amire a Nap étvágya is megnő, a ködpázmák már hiába rejtőznek el a lombok köze. A napfény bebizonyítja kérlelhetetlen uralmát: azt tesz a párává lett vízzel, amit csak akar. Hol rémalakok szél üzte sziluettjét, hol Szent Családot, szárnyas-glóriás Angyalt, hol játszadozó állatkölyköket varázsol színpadára, kinek tetszése, meglátása szerint. Maga a varázsló, a Nap most már nem rejti el az arcát, ott ragyog a lombok mögött, takarva takaratlan, hogy az óvatlan kíváncsiskodó bele ne nézzen. Pára-játék, mi lesz veled? Délben már sehol sem talállok.

Ellenfényben

Tátott szájú óriás ragadozóhal, még az ősi időkben, az óriás-méreték korából. Teste színezüst, vibráló ragyogás, szeme, szaglónyílása fekete folt – csupa megtévesztés az egész, álcázás magasiskolája, minden félrevezetett zsákmány feneketlen bendője. Ha még megmaradt benned valami a gyermekből, aki voltál, rájössz, hogy régi ismerősöd látod újra, aki mindig éjszaka jött el hozzád, hogy aztán felzokogva anyád keble melegéből bátorságot merítsél, és nyugalmasabb álomvizekre hajózzál. És később, amikor a tengerhez is eljutottál, eszedbe jusson a végtelenségig terjedő ragyogó vizekorról a Rémmel, ami most már csak öböl és sziget, látszat-látvány, veszélytelen és mindenféle képzelethez ragaszkodó. A víz így, vergődő hullámokkal mutatja meg, mennyi fénysugárral veszi fel a küzdelmet vagy az éltető kapcsolatot. Mert a víz csak a fény által él: a fény nemzette benne az életet.

Hajnali fényben

Talán egy maradék fáslegelő öreg kocsányos tölgyeit látjuk e vérbemártott képen. Ám díszletnek is gondolhatjuk: vérgőzös tragédiához illőnek. Vagy mégsem? Egyik sem? A pirosság nem vér, nem a fák, nem az állatok, nem az emberek vére. Nem bizony, csak hajnalpír. Az alföldi korareggel, a napfelkelte pírja, közel a Tiszához, a párák forrásához. Aki még nem látott ilyet a valóságban, az semmit sem látott. Az nem éjszakázott a csillagok alatt, nem hallgatta az éjszaka hangjait, nem borzongott a hajnali derengésben és nem ámult el a legnagyobb szabadtéri színpad színe változásán. Pirosba öltözteti a fákat a Nap, és ha majd estidőben lenyugszik, maga is pirosba öltözik. Nem káprázik el a szem, mert nem hosszú, nem megunható a színvarázis: csak addig tart, amíg a dermedt álomból felébredő darázs megmelegszik, amíg az első kaszasuhintás surranása el nem hangzik. Pirosan izzó fák és éjsötét sziluettek adják tudtára a világnak az élő szén jelenlétét, lakonikus üzenetét: újra azzá válunk, amiből vétettünk.

Szivárvány

Láttál már libákat, szivárványt is, de így együtt őket – mert gyermekkori vágyad ellenére mégsem lettél libapásztor –, ilyen együttléte még sohasem. A béke jelképének már megtették az olajágat csőrében tartó galambot, a boldogságot világszerre a szivárvány hét színe remélteti, a libás szivárványban viszont még senki nem látott meg semmi jelképet. Ezért gyorsan pótolom e hiányosságot: a biztonság szigetén, a szivárvány bejáratában álldogáló nyári ludak a családi boldogságot, az összetartozást jelképezik. Azt, éppen azt, amit ez a zaklatott világban egyre nehezebben találunk, és ha megtaláltuk, még nehezebben tartjuk meg. Pedig csak egyetlen betartott elvre lenne szükség, amit a libák az életükkel élnek, tanulnak és gyakorolnak: hűség a társához, a családhoz. A libák ezt tudják és a szivárványt egyre tapasztalók is tudják ezt. Halálig hű libapárok, egymásra ügyelő családok – ugye már értitek, hogy nem véletlenül sütkérezhetnek a szivárvány kapujában?

SZILI ISTVÁN